

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

Hallituksen esitys laiksi maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi liittyy pääasiassa maakuntauudistuksen aiheuttamaan muutokseen työnjaosta tulevien maakuntien ja eri viranomaisorganisaatioiden kesken. Ensimmäisen lausuntokierroksen jälkeen maantielain yksityiskohtaisiin perusteluteksteihin on tehty runsaasti muutoksia ja täydennyksiä. Muutoksilla on vahvistettu maakuntien itsehallinnollista asemaa sekä vahvaa roolia tienpidossa ja liikennejärjestelmäsuunnittelussa.

JUKO ry ilmaisee huolensa maakuntauudistuksen vaikutuksesta liikenteen niukkojen resurssien ja rahoituksen kohdentamisessa. Vastuun jakautuessa uudella tavalla maakuntien perustamisen myötä joudutaan resursseja kohdentamaan ja jakamaan eri tavalla. Maakuntauudistuksen yhteydessä syntyy kahdeksantoista itsenäistä päätöksenteon foorumia. Maakuntien perustaminen ja maantielain uudistus eivät ota kantaa uudistuksen haasteellisempaan kysymykseen, miten liikenteen rahoitus ratkaistaan. Pidämme tärkeänä, että uudistuksen yhteydessä varmistetaan olemassa olevien keskittämisten ja yhtenäisten toimintatapojen jatkuminen tavalla, joka ei mitätöi jo tehtyä työtä.

Henkilöstön siirrot

Eri lainsäädännön nojalla tehtäviensä mukana siirtyvän henkilöstön näkökulmasta suuri ongelma on uudistusten eriaikaisuus. Maakuntauudistus sekä Valtion lupa- ja valvontaviraston perustaminen toteutetaan vuoden 2020 alusta. Liikennehallinnon virastouudistus ja liikenteenohjauksen yhtiöittäminen halutaan tehdä jo vuoden 2019 alusta. ELY-keskusten L-vastuualueelta (liikenne- ja

infrastruktuuri) ja KEHA-keskuksesta Liikennevirastoon ja liikenteen ohjausyhtiöön siirtyvä henkilöstö joutuu uudistuksessa aikataulusyiden vuoksi merkittävästi eriarvoiseen asemaan.

Lausuntokierroksella olleessa liikenteenohjauksen yhtiöittämisestä koskevassa hallituksen esitysluonnoksessa ei ole lainkaan viitattu ELY-keskusten tieliikennetelematiikan ja asiakaspalvelukeskuksen tehtävien ja niitä hoitavan henkilöstön siirtymiseen perustettavaan osakeyhtiöön. Nyt lausunnolla olevan hallituksen esityksen mukaan yhtiöön arvioidaan siirtyvän 19 henkilötyövuotta (asiakaspalvelutoiminto 12 htv sekä liikenteen hallinnan ja telematiikan asiantuntijatehtävät 7 htv). Vaikka siirrot tapahtuisivat eri säädöksiin perusten, on kokonaiskuvan säilymisen kannalta syytä tehdä tarpeelliset viittaukset em. hallituksen esitysten perusteluteksteihin.

Painotamme, että liikenteen tehtäviä koskevat uudistukset on toteutettava niin, että tehtävät ja niitä hoitava henkilöstö siirtyvät uuteen kokonaisuuteen yhtä aikaa riippumatta siitä mistä organisaatiosta siirto tapahtuu. Henkilöstölle on turvattava mm. samanaikaiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet tehtäviin hakeutumisessa. Pääosin valtakunnallisesti keskitettynä hoidettavien tehtävien siirtäminen ei saa vaarantaa ELY-keskusten toimintaa olennaisesti, vaikka siirto tapahtuisi eriaikaan kuin maakuntauudistus.

Henkilöstön asema

Liikennevirastoon siirtyvän henkilöstön asemaa käsittelevään tekstiin (sivut 54–55) tulee lisätä viittaus valtion keskustason palkkatason turvaamista koskeviin sopimuskirjauksiin.

Hallitus on maakuntauudistuksen valmistelusta päättäessään todennut, että uudistuksen johdosta ei tavoitella henkilöstövähennyksiä ja henkilöstösiirrot paikkakunnalta toiselle pyritään minimoimaan. Vastaavat periaatteet on sisällytettävä maatielakin voimaanpanolakin perusteluteksteihin.

Yleisperustelut

Sivulla 54, viidennen kappaleen lopussa on todettu lisäeläkkeen osalta seuraavasti:

Maakuntien liitoista ja valtiolta maakuntaan sekä maakuntakonserniin kuuluvaan tai maakuntien määräysvallassa olevaan yhteisöön siirtyvän henkilöstön lisäeläkkeet turvattaisiin säätämällä asiasta erikseen. Jos henkilö siirtyisi valtiolta sellaisen maakunnille talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja tuottavan palvelukeskusyhtiön palvelukseen, joka ei kuulu maakuntakonserniin tai ole maakuntien määräysvallassa, henkilön lisäeläkkeen säilyminen turvattaisiin sopimuksin.

Ehdotamme kirjausta viimeisen lauseen osalta muutettavaksi seuraavaan muotoon:

Jos henkilö siirtyisi valtiolta sellaisen maakunnille talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja tuottavan palvelukeskusyhtiön palvelukseen, joka ei kuulu maakuntakonserniin tai ole maakuntien määräysvallassa, yhteisö on velvollinen ottamaan erillisen eläkevakuutukset henkilön eläketurvan säilyttämiseksi.

Yleisperusteluissa on otettu hyvin huomioon yhteistoiminta sekä henkilöstön edustajien työpanos ja ajankäyttö (s. 55-56). JUKO ry painottaa, että valmistelun käytännön toteutuksessa on varmistettava, että perusteluihin kirjatut periaatteet myös tosiasiallisesti toteutuvat. Tässä on keskeistä yhteistoimintaneuvotteluiden oikea-aikainen käynnistäminen ja valmisteluun liittyvä avoimuus ja osallistaminen.

Tienpidon yleisiä vaatimuksia, palvelutasoa ja kunnossapitoa sekä valvontaa koskevan sääntelyn kehittäminen (4, 13, 13 a, 15 o, 33, 100 b §:t)

-

Liikennetehtävien kokonaisuus maakuntauudistuksessa

-

Ratalain muutokset

-

Muut huomiot

-

Aho Katja
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry